

Kulturutskottets yttrande

1984/85:6 y

om radio- och TV-sändningar i kabelnät (prop. 1984/85:199)

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett kulturutskottet tillfälle yttra sig över proposition 1984/85:199 om radio- och TV-sändningar i kabelnät jämte motionerna 1984/85:3192–3195 väckta med anledning av propositionen samt de under allmänna motionstiden år 1985 väckta motionerna 1984/85:399, 914, 1168 och 2705, allt i de delar som avser kulturutskottets beredningsråde.

Kulturutskottet tar i det följande i huvudsak upp de kultur- och mediepolitiska aspekterna på det föreliggande förslaget. Det är därvid av vikt att betona att de yttrandefrihetsrättsliga synpunkterna är en viktig grundförutsättning för kulturpolitiken i landet. Bland de mål för kulturpolitiken som riksdagen enhälligt antagit (prop. 1974:28, KrU 1974:15, rskr. 1974:248) ingår det mål som innebär att kulturpolitiken skall medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas.

Försöksverksamhet med vidareändring i kabelnät av program från kommunikationssatelliter samt sändning av lokala program i kabelnät pågår för närvarande dels inom ramen för Sveriges Radios sändningstillstånd, dels med stöd av lagen (1984:115) om försöksverksamhet med särskild trådsändning.

Förslag som rör verksamhet med radio- och TV-sändningar i kabelnät, grundade bl. a. på massmediekommitténs (U 1982:07) betänkande (SOU 1984:65) Via satellit och kabel, har förelagts riksdagen under våren 1985 i tre propositioner. I den nu aktuella propositionen 1984/85:199 föreslås riksdagen anta dels en lag om lokala kabelsändningar, dels lagar om ändringar i radiolagen (1966:755), närradiolagen (1982:459) och lagen (1984:115) om försöksverksamhet med särskild trådradiosändning. Televerkets roll och uppgifter bl. a. i fråga om utbyggnaden av kabel-TV-nät redovisas av regeringen i proposition 1984/85:158. Trafikutskottet har i sitt betänkande 1984/85:28 inte haft något att erinra mot vad som anförts i denna proposition. Ett förslag till lag om ansvarighet för lokala kabelsändningar har nyligen lagts fram i proposition 1984/85:208.

Frågor som rör kabelsändning kommer även att tas upp i utredningssammanhang under den närmaste tiden. Regeringen har nyligen beslutat om direktiv (dir. 1985:15) för en utredning om effekterna av reklam i radio och TV. Vidare kommer en översyn att göras av den radiatorrättsliga lagstiftningen, bl. a. mot bakgrund av den tekniska utvecklingen. En utredning har också aviserats om våldsskildringar m. m. i rörliga bilder.

I den nu aktuella propositionen 1984/85:199 erinrar föredragande statsrådet om att den försöksverksamhet med kabelsändningar som sker med stöd av den provisoriska lagen från år 1984 får äga rum längst till utgången av år 1985. Det är därför angeläget att regler nu fastställs för att olika slag av verksamhet i kabelnät skall kunna fortgå och utvecklas. Genom det framlagda förslaget till lag om lokala kabelsändningar blir en utvidgning av verksamheten möjlig. Detta kan enligt statsrådet skapa många värdefulla möjligheter till informationsutbyte över gränserna, vilket bl. a. kan bidra till att stärka samhörigheten mellan de nordiska länderna och ge invandrare ökade möjligheter att få tillgång till program från sina hemländer. Ett bredare programutbud kan också leda till förbättrade möjligheter att tillgodose specialintressen. Särskild vikt läggs vid att den nya lagens bestämmelser bl. a. är avsedda att medföra ökade möjligheter till sändning i kabelnät av lokalt producerade program. Föredragande statsrådet har förståelse för den oro som kommit till uttryck i remissyttrandena över massmediekommitténs betänkande och som rört riskerna för att satellitprogram kan innebära en förflackning av lyssnar- och tittarvanorna och för att de lokala programmen skall bli dominerade av resursstarka programproducenter som får någon form av mediemonopol. Sådana risker får dels uppvägas av de positiva möjligheter till ökad information och utbyte över gränserna som satellitsändningar erbjuder, dels balanseras genom stöd på det nationella planet och i internationellt samarbete för de nationella rundradioföretagen samt motverkas genom särskilda programregler.

Med tanke på den snabba tekniska utvecklingen anser statsrådet att det kan bli nödvändigt att göra ändringar i den föreslagna lagen efter förhållandevis kort tid, om det visar sig att reglerna inte längre framstår som ändamålsenliga. Ändringar kan också aktualiseras i samband med beredningen av yttrandefrihetsutredningens (Ju 1977:10) betänkande (SOU 1983:70) Värna yttrandefriheten.

Lagförslaget innebär *tillståndsplikt för lokala kabelsändningar* av det slag som kallas satellitsändningar (från satellit i fast trafik, s. k. kommunikations-satellit) och egensändningar. Tillstånd skall också krävas för att upplåta kanaler för egensändningar. Tillstånd skall inte krävas för vidareändning i kabelnät av radioprogram i rundradiosändning, dvs. sådan som är avsedd att tas emot direkt av allmänheten, t. ex. Sveriges Radios sändningar eller sändningar som kan tas emot direkt av allmänheten från direktsändande satelliter. Internationella definitioner på olika slag av satellittjänster redovisades i proposition 1983/84:91 (s. 6-8). Gränsdragningen mellan satelliter i fast trafik (kommunikationssatelliter, vilka sänder på låg frekvens och kräver dyrbara mottagare samt vidareändning av program till allmänheten) och direktsändande satelliter (som sänder på högre frekvens och kan tas emot direkt av allmänheten) kan komma att bli oklar genom den tekniska utvecklingen framöver. Därför skall denna avgränsningsfråga mellan det tillståndspliktiga och icke tillståndspliktiga området behandlas med förtur

vid den kommande översynen av den radiorättsliga lagstiftningen. Tillstånd för lokala kabelsändningar skall inte krävas om det är fråga om sändningar som enbart kan tas emot i bostäder och som inte når fler än femtio bostäder.

Ett sådant system med tillståndsprövning som förordas i propositionen kan enligt föredragande statsrådet ses som ingrepp i den yttrandefrihet och informationsfrihet som varje medborgare är tillförsäkrad enligt regeringsformen. Avsikten med systemet är dock att säkerställa att egensändningar kommer till stånd, att deltagande blir möjligt för alla som vill sända samt att garantier skapas för att egensändningarna når ut till alla som är anslutna till kabelnäten. I detta syfte skall tillstånd att sända satellitprogram och att upplåta kanaler för egensändningar medföra en förpliktelse att kostnadsfritt tillhandahålla en kanal i kabelnätet för lokalt kabelsändarföretags egensändningar av TV-program. Vidare skall den som fått tillstånd till satellitsändning eller till upplåtelse av kanaler åt andra vara förpliktigad att se till att de boende som är anslutna till kabelnätet kan ta emot Sveriges Radios ljudradio- och TV-program på ett tillfredsställande sätt. Detta behöver dock inte nödvändigtvis kunna ske via kabelnätet. Genom att knyta sådana villkor till tillståndsgivningen blir systemets inskränkningar i yttrandefriheten enligt statsrådets mening godtagbara. De bidrar dessutom till att förstärka och fördjupa demokratin.

Tillstånd till lokala kabelsändningar skall enligt propositionen kunna ges till dels den som äger eller annars förfogar över kabelnät (nätinnehavare) om denna är svensk medborgare, svensk juridisk person eller utlänning som har hemvist i Sverige, dels en sådan svensk juridisk person som har bildats för att bedriva lokala kabelsändningar (lokalt kabelsändarföretag). I det lokala kabelsändarföretaget skall ingå företrädare för olika intressen och meningsriktningar inom tillståndsområdet.

Nätinnehavare och lokala kabelsändarföretag kan få tillstånd till satellitsändningar dvs. från kommunikationssatelliter. Sådant tillstånd gäller generellt för alla satellitsändningar och är inte bundet till viss programkanal eller vissa programkanaler. Endast lokala kabelsändarföretag kan få tillstånd till egensändningar. Tillstånd till egensändning innebär även rätt för det lokala kabelsändarföretaget att ställa sändningstid till förfogande för annan. Det lokala kabelsändarföretaget skall därvid sträva efter vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet. Den lokala programverksamheten bör vara öppen för en mycket vid krets av medverkande. Både nätinnehavare och lokala kabelsändarföretag kan få tillstånd att upplåta hela kanaler åt andra för egensändningar. Tillstånd för upplåtelse av kanaler innebär rätt för tillståndshavaren att genom avtal medge annan att ensam bedriva egensändning i en kanal. Sådant medgivande får endast ges till svensk medborgare, svensk juridisk person eller utlänning som har hemvist i Sverige.

Tillstånd för lokal kabelsändning bör begränsas till att omfatta ett visst område, normalt högst en kommun.

Etableringsfrihet för radio- och TV-sändningar i kabelnät förordas i

motionerna 2705 (m), 3194 (m) och 3192 (fp). Fri etableringsrätt är enligt motionärernas mening en förutsättning för verklig yttrandefrihet. Enda begränsningen bör enligt de två förstnämnda motionerna vara av teknisk art. Sändningstillstånd bör regleras med tryckfrihetsförordningen som förebild. Motionärerna hänvisar även till det förslag från yttrandefrihetsutredningen som för närvarande bereds inom regeringskansliet. Enligt motion 3192 – i vilken riksdagen föreslås anta ett i motionen framlagt förslag till kabellag samt ett förslag till lag om förbud mot kabelsändning i vissa fall – bör det för satellitsändning och egensändning i kabelnät krävas endast sändningsbevis motsvarande utgivningsbevis för periodisk tidskrift. Sådant sändningsbevis skall kunna ges till svensk medborgare, svensk juridisk person eller utlänning som har hemvist i Sverige. Därmed skall även nättinnehavare kunna bedriva egensändning. Vidare föreslås i denna motion att nättinnehavare och lokalt kabelsändarföretag skall kunna få tillstånd att upplåta kanalutrymme åt innehavare av sändningsbevis. I motionerna 3192 och 3194 yrkas att riksdagen skall avslå förslaget om en begränsning av tillståndsområdet till i princip högst en kommun. Enligt motion 3194 ökar möjligheterna till bärkraftiga lokala kanaler om samarbete över kommungränserna tillåts.

I motion 1168 (vpk) yrkas att den nu pågående försöksverksamheten med kabelsändningar skall ske i enlighet med medie- och kulturpolitiska överväganden och inte styras enbart av teknisk utveckling och kommersiella intressen.

Mot bakgrund av att kabelnäten i framtiden troligtvis kommer att användas även för andra tjänster än kabelsändningar bör det enligt motion 3195 (c) redan på ett tidigt stadium slås fast att ambitionen bör vara att alla hushåll skall nås. Redan nu bör kabelnämnden ta hänsyn till tillståndssökandes möjligheter att täcka hela sitt tillståndsområde så väl som möjligt. I samma motion yrkas också att kravet på tillstånd för satellitsändningar och egensändningar inte bör gälla för kabelnät med högst 250 anslutna hushåll, dvs. 200 fler än enligt regeringens förslag. Detta skulle enligt motionärernas mening gynna lokal utveckling och lokala initiativ i t. ex. glesbygd och småorter. Samtidigt skulle kabelnämnden inte belastas med småärenden.

Utskottet kan konstatera att utvecklingen av tekniken inom medieområdet är snabb. Genom framväxten av satelliter för överföring av radio- och TV-program förändras förutsättningarna inom detta område radikalt. Med satelliter i kombination med kabelnät blir det möjligt att överföra ett mycket stort antal programkanaler till hushållen. Denna utveckling är ännu i sin början och det är svårt att förutse dess fortsatta förlopp.

Utskottet anser att förslaget i propositionen nu gör en utveckling av verksamheten med vidareändring av satellitsändningar och med lokala egensändningar i kabelnät möjlig. Detta får betydelse inte bara inom medieområdet utan även inom kulturområdet i stort. En lagreglering som gör en sådan utveckling och utvidgning av kabelsändningsverksamheten möjlig kan innebära ett ökat informationsflöde och större valmöjligheter för

allmänheten. Det kommer dock att vara en begränsad del av allmänheten som får tillgång till de nya möjligheter som satellit- och kabeltekniken ger. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att utöver Sveriges Radios två eterburna TV-kanaler, som når så gott som alla hushåll, finns redan i dag utrymme för ytterligare två eterburna TV-kanaler. Utskottet vill även betona vikten av att de vidgade möjligheterna till programutbud i ljudradio och TV måste ses i ett större medie- och kulturpolitiskt sammanhang eftersom dessa medier har en mycket stor genomslagskraft. Det är då väsentligt att Sveriges Radio kan hävda public servicefunktionen i enlighet med högt ställda kvalitetskrav. Annars kan en nationell svensk kulturell och språklig identitet allvarligt hotas.

Som utskottet inledningsvis redovisat är ett av målen för kulturpolitiken att den skall medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas. Kulturpolitiken skall också ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet. Den skall främja kontakter mellan människor och utbyte av idéer och erfarenheter inom kulturområdet över språk- och nationsgränser. Vidare skall kulturpolitiken främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. Kulturpolitiken skall också utformas med hänsyn till efter-satta grupperns erfarenheter och behov. Vidare skall den möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse samt garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs. Kulturpolitiken skall också motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet.

När ny teknik – såsom satelliter och kabelnät för ljudradio- och TV-sändningar – tas i bruk är det enligt utskottets uppfattning viktigt att de kulturpolitiska målen är vägledande för planering och åtgärder. Utskottet anser vidare att det är av utomordentlig betydelse att den nationella kulturen inom landet som helhet och i de olika delarna av landet kan hävda sig. En viktig roll spelar därvidlag utvecklingen av Sveriges Radio och de ändringar eller kompletteringar av dagens svenska rundradioutbud som kan bli resultatet av bl. a. det pågående arbetet inom radioberedningen. Utskottet lägger också stor vikt vid det samarbete som pågår och planeras på både nordisk och europeisk basis för att stärka den nordiska kulturen och samhörigheten samt den nationella radion och televisionen i de europeiska länderna.

Med utgångspunkt i det nu redovisade synsättet anser utskottet att bestämmelser nu bör antas som gör en utveckling och utvidgning inom kabelsändningsområdet möjlig och samtidigt öppnar möjligheterna att främja framväxten av en mångsidig lokal programproduktion. Utskottet tillstyrker därför att ett system med tillståndsplikt införs i enlighet med vad som föreslås i propositionen. Genom att tillståndshavare skall ställa en gratis kanal till förfogande för det lokala kabelsändarföretagets egensändning av TV-program garanteras utrymme för ett mångsidigt deltagande. Vidare garanterar systemet att egensändningarna når ut till alla som är anslutna till

kabelnäten. Av avgörande betydelse är också att de som är anslutna till kabelnäten skall garanteras tillgång till Sveriges Radios programutbud. Utskottet kan således inte tillstyrka motionerna 3192 och 3194 i vad de avser avslag på propositionen beträffande koncessionsplikten. Detta innebär att även motion 2705 yrkande 1 avstyrks i motsvarande del. Utskottet avstyrker motionerna även i vad de avser nätinnehavares möjlighet att bedriva egensändningar. Med det i propositionen föreslagna koncessionssystemet kan man undvika att nätinnehavare skaffar sig monopolställning i programmässigt hänseende där andra inte har möjlighet att påverka programutbudet eller tillgången till sändningstid. Som föredragande statsrådet framhåller är det viktigt att man noga följer utvecklingen och är beredd att vidta åtgärder om det skulle behövas för att egensändningar verkligen skall få ett brett lokalt innehåll. Då utskottet delar uppfattningen som förs fram i propositionen att det är angeläget att den lokala kabelsändningsverksamheten verkligen får en lokal karaktär tillstyrker utskottet också att tillståndsområdena i princip bör omfatta högst en kommun. Som uttalas i propositionen bör det vara möjligt att låta flera kommuner, som ingår i ett näringsgeografiskt sammanhängande område, bilda ett tillståndsområde. Utskottet avstyrker således motionerna 3192 och 3194 även i detta avseende.

Utskottet anser att önskemålen i motion 1168 i vad gäller nu aktuella frågor kan anses tillgodosedda genom det som utskottet anfört i det föregående om den fortsatta utvecklingen av kabelsändningarna, om medie- och kulturpolitikens roll därvidlag samt om koncessionsplikten i samband med kabelsändningar.

De frågor som tagits upp i motion 3195 dels om hur stort ett nät får vara utan att tillstånd krävs, dels om alla hushålls möjligheter att bli anslutna till kabelnät är mest aktuella i glesbygd och på mindre orter. Utskottet har inte funnit någon anledning att nu föreslå någon annan nedre gräns för tillståndsplikten än den på 50 bostäder som föreslagits av massmediekommitén och i propositionen. Utvecklingen och erfarenheten får visa om denna gräns medför sådana olägenheter som befaras i motionen. Utskottet förutsätter att kabelnämnden i så fall påtalar detta och föreslår de ändringar av reglerna som situationen kan föranleda. Det är också möjligt att den aviserade översynen av det radiatorättsliga området kan komma att påverka denna fråga.

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motion 3195 att det av rättviseskäl är önskvärt att så många som möjligt kan få del av det programutbud och den information som ny teknik för med sig. I fråga om kabelsändningar kommer dock till en början de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten att vara avgörande för hur många som kan anslutas och i vilka områden kabelnäten byggs ut. Utskottet förutsätter att det i ett senare skede övervägs huruvida en utjämning kan göras mellan olika regioner och landsdelar. Med det anförda avstyrker utskottet motion 3195 i nu aktuella delar.

Vissa *förutsättningar* anges i propositionen för att *tillstånd* till satellitsändning och upplåtelse av kanal skall kunna ges. Bl. a. skall den tillståndssökande i god tid ha berett dem som berörs av sändningarna tillfälle att framföra sina synpunkter på den avsedda verksamheten. Vederbörande kommun eller kommuner skall dessutom genom kabelnämndens försorg få yttra sig över ansökningarna. Vidare skall de ekonomiska förutsättningarna prövas för alla slag av tillstånd.

Förslagen om samråd med de boende och om prövning av den sökandes ekonomiska förutsättningar bör enligt motionerna 3192 (fp) och 3194 (m) avslås av riksdagen. I motion 3192 yrkas också att riksdagen skall avslå förslaget om yttrande från kommun över ansökan om tillstånd.

Kommunernas inflytande över kabelsändningsverksamheten bör enligt motion 3193 (vpk) stärkas i förhållande till vad som föreslås i propositionen. Därför bör det inrättas kabelnämnder inom kommunerna med inflytande över både utbyggnaden av kabelnäten och tillstånd att sända i dem. Dessa nämnder bör vara sammansatta av kulturintresserade personer. Även de boendes inflytande bör enligt motionärernas mening vara större. Liksom i motion 1168 (vpk) anförs det i motion 3193 att den enskilde måste ha möjlighet att välja om han vill ansluta sig till kabelnätet eller inte.

Utskottet anser att det är angeläget att de människor, till vilka sändningarna riktas, på ett tidigt stadium blir informerade om vad som planeras och att en dialog om programinnehåll m. m. kan inledas. Det är också viktigt att kabelnämnden och den sökande kan få information om resp. kommuns bedömningar och synpunkter. Utskottet anser också att den sökandes ekonomiska förutsättningar bör prövas då verksamheten innebär ett åtagande på lång sikt. Utskottet tillstyrker därför förslagen i propositionen om samråd, kommuns yttrande och prövning av den sökandes ekonomiska förutsättningar och avstyrker yrkandena i motionerna 3192 och 3194 i dessa frågor.

Utskottet anser inte att de boende och kommunerna skall få ett sådant avgörande inflytande över kabelsändningsverksamheten som förordas i motion 3193. Detta skulle få orimliga konsekvenser för allmänheten och de tillståndssökande i fråga om yttrandefrihet, informationsfrihet, möjlighet till rättvis och likformig bedömning m. m. I vad gäller utbyggnaden av kabelnäten har kommunerna givetvis ett inflytande såsom markägare, byggnadstillståndsgivare m. m. Utskottet erinrar också om att kommunerna kommer att få central betydelse för verksamheten med kabelsändningar genom att de förutsätts ingå i de lokala kabelsändarföretagen. Om viss modern teknik i kabelnäten används kommer individuell anslutning att vara möjlig. I andra fall måste anslutningen bli en fråga för de boendes organisationer och nätinnehavarna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 3193 och 1168 i nu berörda delar.

Ett *tillstånd* till lokal kabelsändning bör enligt propositionen få meddelas för *högst tre år*. Svårigheten att förutse utvecklingen inom området gör att det

enligt föredragande statsrådets mening inte framstår som lämpligt att nu föreslå en längre period.

Tillstånden bör enligt motion 3194 (m) inte tidsbegränsas. Upprepade ansökningar med så korta mellanrum som tre år innebär enligt motionärernas mening en risk för "frivillig censur" hos de sökande.

Utskottet har inte funnit anledning föreslå att förslaget i propositionen frångås och avstyrker motion 3194 i den aktuella delen.

För lokala kabelsändningar skall enligt propositionen inte gälla 6 och 7 §§ radiolagen (1966:755), dvs. bestämmelserna om opartiskhet och saklighet m. m. samt om möjlighet till granskning av radioprogram i radionämnden. *Bestämmelser om programverksamheten* föreslås bli intagna i lagen om lokala kabelsändningar. Särskilda regler föreslås för satellitsändningar avseende rasdiskriminering m. m., våldsskildringar och pornografiska program. Kabelnämnden föreslås kunna utfärda förbud mot vidareändning av programkanaler vars innehåll befunnits strida mot dessa regler. Ett sådant förbud att vidareända programkanal skall vara generellt och gälla alla som har tillstånd att vidareända programkanaler från satelliter i fast trafik. Vidare föreslås särskilda regler för program i egensändningar. Kabelnämnden skall få besluta om att dra in lokalt kabelsändarföretags tillstånd till egensändning om det förekommit program som i en dom befunnits innefatta yttrandefrihetsbrott och som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten i lokala kabelsändningar. Innan domen vunnit laga kraft får tillståndet återkallas interimistiskt. Vid motsvarande förhållande beträffande program i egensändning i upplåten kanal skall kabelnämnden kunna besluta att sändningarna skall upphöra. Kabelnämnden skall också kunna besluta att lokalt kabelföretags tillstånd till egensändningar skall dras in samt att egensändning i upplåten kanal skall upphöra om program innehållit något som strider mot reglerna om våldsskildringar i program eller pornografiska program. Den som har tillstånd att upplåta kanal åt annan för egensändning skall se till att egensändningarna upphör när kabelnämnden beslutat därom. Om tillståndshavaren inte gör detta kan kabelnämnden återkalla dennes tillstånd att upplåta kanal.

Riksdagen bör enligt motionerna 3192 (fp) och 3194 (m) avslå regeringens förslag beträffande programregler samt kabelnämndens befogenheter att återkalla sändningstillstånd och att besluta att sändning skall upphöra. I stället bör sådana frågor regleras med tryckfrihetslagstiftningen som förebild. Motsvarande uppfattning har förts fram i motionerna 399 (m) och 2705 (m).

Enligt motion 3195 (c) kan förslagen om koncessionsplikt och de därtill knutna reglerna om indragning av tillstånd och om upphörande av sändning accepteras i ett inledningsskede. Senast i anslutning till att riksdagen föreläggs förslag om en ny yttrandefrihetslagstiftning bör enligt motionärernas mening dessa frågor få en annan lösning som närmare ansluter till det sätt på vilket ansvar och påföljd inom massmediesektorn i övrigt regleras.

I motion 3193 (vpk) slutligen yrkas att programreglerna för de lokala programmen bör utformas mera som de regler som gäller för Sveriges Radios programverksamhet.

Utskottet har i skilda sammanhang framhållit angelägenheten av att barn och ungdom skyddas från de skadeverkningar som våldsskildringar m. m. i rörliga bilder kan medföra. Utskottet har t. ex. beträffande Sveriges Radios program anslutit sig till ett uttalande av konstitutionsutskottet om att inslag av våld i underhållningsprogrammen bör minskas så långt det är möjligt. Utskottet har också uttalat att försiktighet i särskild grad bör iakttas när det gäller program avsedda för barn eller program som genom sin placering kan beräknas bli sedda av barn (KrU 1977/78:24). Mot bakgrund av det anförda anser kulturutskottet att det är befogat att det finns regler om programmets innehåll beträffande bl. a. rasdiskriminering, våldsskildringar och pornografiska program även i vad gäller kabelsändningar.

Då det ankommer på konstitutionsutskottet att bereda frågor om bl. a. yttrandefrihet och informationsfrihet går kulturutskottet inte närmare in på de lagtekniska lösningarna av regler för programinnehåll och efterlevnaden av dessa regler. Sammanfattningsvis anser utskottet att starka skäl talar för att särskilda bestämmelser bör finnas beträffande innehållet i vidaresända program från satellitsändningar liksom för program i lokala egensändningar. De bestämmelser som föreslås i propositionen står enligt utskottets mening väl i överensstämmelse med de uppfattningar som av hävd råder i landet.

Eftersom lokalt producerade egensändningar skall avse sändningar som görs av olika intressenter med skilda åsikter och inriktningar kan inte samma programregler gälla för denna verksamhet som för Sveriges Radios programverksamhet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion 3193 i detta avseende.

Kommersiell *reklam* skall enligt propositionen inte tillåtas i egensändningar. Inte heller s. k. sponsrade program bör få förekomma i egensändningar. I fråga om reklam i satellitsändningar förordas att om det i en programkanal under en längre tid och i betydande omfattning i den har förekommit sådan kommersiell reklam som måste anses riktad särskilt till svenska konsumenter skall kabelnämnden kunna förbjuda vidaresändning av denna programkanal. Ett sådant förbud måste av kabelnämnden bedömas vara godtagbart från yttrandefrihets- och informationsfrihetssynpunkt.

Förslaget om förbud mot reklam riktad till svenska konsumenter i satellitsändningar bör enligt motionerna 3192 (fp), 3194 (m) och 3195 (c) avslås. Som skäl anförs bl. a. att reglerna kommer att bli svåra att tillämpa och att svenska företag missgynnas till förmån för utländska konkurrenter. Reklam skall enligt motionerna 3192 och 3194 även få förekomma i egensändningar. Det främsta motivet därför är att det annars blir svårt att finansiera lokala program. Av samma skäl föreslås i motion 3195 (c) att försöksverksamhet på högst åtta orter och under högst två år skall få bedrivas med kommersiell finansiering av lokala kabelsändarföretags egensändningar

eller egensändningar i upplåtna kanaler.

I motion 3193 (vpk) godtas de i propositionen framlagda förslagen om reklamförbud. Riksdagen bör dock enligt motionen ge regeringen till känna att reklam-TV är oförenligt med de kulturpolitiska målen. Frågan om finansiering av de lokala programmen tas upp även i denna motion. Motionärerna anser att ordentliga resurser bör avsättas för lokal produktion. Vidare bör intresset för lokal produktion inventeras och stöd till sådan lämnas t. ex. i form av uppbyggnad av videoverkstäder, anordnande av särskilda studiedagar i skolor och fritidshem samt samarbete med studieförbunden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Utskottet erinrar inledningsvis om att en särskilt tillkallad utredare skall ta fram underlag för att man skall kunna bedöma effekterna av reklam i radio och TV för ekonomin i andra medier och reklamintäktsberoende verksamheter samt förhållanden i näringslivet.

I vad gäller frågan om finansiering av lokala kabelsändningar genom reklamintäkter anser utskottet att riksdagen inte bör inta annan ståndpunkt än den som hittills gällt generellt, nämligen att kommersiell reklam inte bör förekomma i radio och TV. Motionerna 3192, 3194 och 3195 i vad de avser reklam i egensändningar avstyrks med hänvisning härtill och till det pågående utredningsarbetet.

Eftersom reklam ingår i satellitsända programkanaler är det inte möjligt att helt förbjuda sådan reklam, om dessa programkanaler skall kunna få vidareändas i kabelnät. Utskottet anser dock att vidareändning av programkanal skall få förbjudas om det i den under längre tid och i betydande omfattning förekommit sådan kommersiell reklam som måste anses riktad särskilt till svenska konsumenter. Mot bakgrund härav och även med hänvisning till utredningen om reklamens effekter anser utskottet att motionerna 3192, 3194 och 3195 bör avslås av riksdagen även i vad de avser reklam i satellitsändningar.

Utskottet anser att något särskilt uttalande om reklam i radio och TV som yrkas i motion 3193 inte är nödvändigt.

Frågan om finansieringen av egensändningarna i kabelnäten bör enligt utskottets mening kunna få olika lösningar beroende på de lokala förhållandena. Det är givet att möjligheten att utnyttja de vidgade ramar för lokal programproduktion och -sändning som nu ges, är beroende av hur tillgängliga medel – från t. ex. abonnemangsavgifter och bidrag från deltagande organisationer, kommuner m. fl. – används. Genom att det bildas lokala kabelsändarföretag, som får tillgång till en gratiskanal för TV-sändning i varje kabelnät inom tillståndsområdet, öppnas möjligheten för många och resurssvaga att samverka och samordna sina resurser.

Det är enligt utskottets mening naturligt om det lokala kabelsändarföretaget samverkar med t. ex. existerande medieverkstäder, skolor, studieförbund m. fl. utan att riksdagen behöver göra något särskilt uttalande därom. I utskottets betänkande KrU 1984/85:13 (s. 5–8) har utskottet ingående

behandlat frågor om medieundervisning i skolan, medieverkstäder m. m. Utskottet avstyrker med det anförda motion 3193 i fråga om stöd till lokal programproduktion.

I syfte att värna om egensändningarnas lokala karaktär föreslås i propositionen att *egensändningar, satellitsändningar och sändningar från Sveriges Radio inte får blandas* i samma kanal. Inte heller får egensändningar av det lokala kabelsändarföretaget och egensändningar i upplåtna kanaler blandas. Egensändningar i olika upplåtta kanaler får inte heller blandas med varandra. Av samma skäl skall det inte vara tillåtet att i egensändning vidaresända centralt producerade program, som samtidigt sänds ut i en eller flera andra kommuner.

Blandade program bör få tillåtas i egensändningar enligt motionerna 3192 (fp) och 3194 (m). Motionärerna anser att det bör vara lättare att på så sätt finansiera och bygga upp ett slagkraftigt lokalt programutbud. Däremot anser motionärerna att det inte skall förekomma blandade program i de kanaler som ställs till förfogande för Sveriges Radios program. Blandade program i egensändningar bör tillåtas även enligt motion 3195 (c), dock endast i den utsträckning kabelnämnden bestämmer. Det bör enligt motionerna 3192 och 3195 även vara möjligt med centralt distribuerade, samtidigt sända program i egensändningar. Även detta motiveras med att den lokala programproduktionen behöver stöd för att kunna utvecklas.

Utskottet anser att de föreslagna reglerna som avses skydda och befästa egensändningarnas lokala karaktär och göra det möjligt för de mindre resursstarka att delta i den lokala programverksamheten är motiverade, särskilt under en uppbyggnadsperiod. Utskottet anser därför att riksdagen bör godta de föreslagna reglerna. Den osäkra utvecklingen av kabelsändningsverksamheten och utbyggnaden av kabelnäten gör det emellertid nödvändigt att mycket noga följa utvecklingen av den lokala programverksamheten och efter en tids erfarenhet föreslå förändringar om så bedöms motiverat. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 3192, 3194 och 3195 i nu aktuella delar.

Utskottet har inget att erinra mot vad som anförs och föreslås beträffande *kabelnämndens uppgifter* m. m.

I ett kommande betänkande om närradio (prop. 1984/85:145 jämte motioner) behandlar utskottet den motionsledes väckta frågan om viss samordning samt samlokalisering av kabelnämnden och närradionämnden. Utskottet har berett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1984/85:145 jämte motioner. Konstitutionsutskottet har i sitt yttrande 1984/85:8 y inte berört frågor som rör de bägge nämndernas organisation eller lokalisering.

Utskottet noterar att kabelnämnden får i uppdrag att lägga fram förslag om hur frågan skall lösas om en avgift till Stiftelsen Svenska Filminstitutet från dem som visar film i kabelnät.

Riksdagen bör enligt motion 3195 (c) uttala att det är angeläget att de problem med *teknisk standardisering* som är förknippade med utbyggnaden av kabelnät snarast måste lösas.

Utskottet erinrar om att regeringen i proposition 1984/85:158 anfört att den tekniska standardiseringen av näten tills vidare bör ske på frivillighetens grund med hänsyn till kostnaderna och osäkerheten om kabel-TV-nätens roll i det framtida telenätet. Mot detta uttalande har trafikutskottet inte haft något att erinra (TU 1984/85:28).

I motion 3195 (c) yrkas också att riksdagen skall uttala att *anslutningsavgifterna* bör vara så lika som möjligt i olika kabelnät med likvärdiga tjänster att erbjuda.

Massmediekommittén ansåg det inte möjligt att skapa ett system med geografisk rättvisa och utjämning redan från början. Om det visar sig att televerket kommer att få svara för den övervägande delen av utbyggnaden av ortsnäten kan det enligt kommitténs mening finnas skäl att på nytt ta upp frågan om en genomförd kostnadsutjämning över landet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 3195 i denna del.

Stockholm den 14 maj 1985

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Tore Nilsson (m), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Jan-Erik Wikström (fp), Lars Hjertén (m) och Carl-Henrik Hermansson (vpk).

Avvikande meningar

1. Medie- och kulturpolitiska aspekter på kabelsändningsverksamhet

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Utskottet anser" och på s. 5 slutar "europeiska länderna" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det nu bör ges möjligheter till en vidare utveckling av verksamheten med vidareändring av satellitändningar och med lokala egensändningar i kabelnät. Detta får betydelse inte bara inom medieområdet utan inom kulturområdet i stort. En lagreglering som gör en sådan utveckling

och utvidgning av kabelsändningsverksamheten möjlig innebär ett ökat informationsflöde och större valmöjligheter för allmänheten. Det är dock till en början en begränsad del av allmänheten som får tillgång till dessa nya möjligheter som satellit- och kabeltekniken ger. Utskottet vill i detta sammanhang betona vikten av att de vidgade möjligheterna till programutbud i ljudradio och TV ses i ett större medie- och kulturpolitiskt sammanhang eftersom dessa medier har en mycket stor genomslagskraft. Som utskottet inledningsvis redovisat är ett av målen för kulturpolitiken att den skall medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas. Kulturpolitiken skall också ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet. Den skall främja kontakter mellan människor och utbyte av idéer och erfarenheter inom kulturområdet över språk- och nationsgränser. Vidare skall kulturpolitiken främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. När ny teknik – såsom satelliter och kabelnät för ljudradio- och TV-sändningar – tas i bruk är det enligt utskottets uppfattning viktigt att de kulturpolitiska målen hör till det som är vägledande för åtgärder som vidtas av bl. a. stat och kommun. Utskottet anser vidare att det är av utomordentlig betydelse att den nationella kulturen i landet som helhet och i de olika delarna av landet kan hävda sig. En viktig roll spelar därvidlag utvecklingen av Sveriges Radio och de ändringar eller kompletteringar av dagens svenska rundradioutbud som bl. a. kan bli resultatet av det pågående arbetet inom radioberedningen. Utskottet lägger också stor vikt vid det samarbete som pågår och planeras på både nordisk och europeisk basis för att stärka den nordiska kulturen och samhörigheten samt den nationella radion och televisionen i de europeiska länderna.

2. Medie- och kulturpolitiska aspekter på kabelsändningsverksamhet

Carl-Henrik Hermansson (vpk) anför:

Den snabba tekniska utvecklingen beträffande satellit- och kabelteknik aktualiserar tillsammans med en rad andra företeelser frågan om en demokratisk mediepolitik, såsom påpekats i motionerna 1168 (vpk) och 3193 (vpk).

Kabel-TV och satellit-TV är massmedia som i hög grad kan påverka vår demokrati och vår nationella kultur. Det är nödvändigt att kabelsändningsverksamheten regleras genom lagstiftning, men förslagen i proposition 1984/85:199 går härvid inte tillräckligt långt. Ett helhetsperspektiv saknas på frågorna. Också i fortsättningen finns det risk för att mediepolitiken huvudsakligen kommer att styras av industripolitiska hänsyn och transnationella bolags intressen, däremot inte – som självfallet vore det riktiga – av kulturpolitiska och sociala intressen.

Målsättningen vad gäller kabelutbyggnaden för samhällets del måste vara att användningen av den nya tekniken inte får bli ett hot mot demokratin och

mot vår kulturella identitet. Erfarenheterna från andra länder är tyvärr i vissa avseenden avskräckande. Givetvis är isolering inte någon lösning, men riskerna måste medvetandegöras. Frågan om en ökad och förbättrad medieutbildning från förskolan och uppåt kan därvid spela en viktig roll.

3. Krav på tillstånd för kabelsändningar samt bestämmelser om tillståndsinnehavare, tillståndsområde m. m.

Ingrid Sundberg (m), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Med utgångspunkt" och på s. 6 slutar "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Sedan länge pågår ett arbete för att förstärka skyddet för fri- och rättigheterna. Ett viktigt led i detta arbete är strävan att ge andra uttrycksformer samma starka och detaljerade grundlagsskydd som det tryckta ordet har. Inom justitiedepartementet bereds för närvarande yttrandefrihetsutredningens förslag som har den innebörden.

Yttrandefrihetsutredningen föreslog i sitt betänkande (SOU 1983:70) Värna yttrandefriheten att rätten att bedriva trådsändning till allmänheten av ljud, bilder eller text skall skrivas in i grundlagen. Utredningen sökte i möjligaste mån tillämpa tryckfrihetens principer på andra medier och ville därför slå fast en principiell sändningsfrihet. Denna frihet hindrar dock inte enligt utredningen att man genom vanlig lag fastställer regler för hur man skall lösa praktiska problem, t. ex. ordna sändningstider, undvika kollisioner och lösa eventuella köproblem.

Det är enligt utskottets mening naturligt att ha yttrandefrihetsutredningens förslag om etableringsfrihet som utgångspunkt vid lagreglering av kabel-TV-sändningsverksamheten.

Vad som gäller för det tryckta ordet måste också gälla när man tar ställning till vem som skall få sända i kabelnät.

På samma sätt som det är fritt för envar att publicera sig i skrift eller att starta en tidskrift skall det enligt utskottets mening vara möjligt för alla att bedriva trådsändning till allmänheten. Kabelsändningslagen bör utformas med utgångspunkt i denna princip såsom förordas i motionerna 399, 2705, 3192 och 3194.

De i regeringens förslag till kabelsändningslag uppställda villkoren för att tillstånd till sändning skall kunna beviljas bör såsom anförs i motion 3192 inskränkas till att gälla endast vissa formella krav. I huvudsak bör dessa motsvara vad som gäller för utgivningsbevis för periodisk skrift. Analogt med detta bör en term "sändningsbevis" eller liknande införas.

Utskottet anser att det skall stå nätägaren fritt att upplåta sitt kabelnät till alla dem som önskar sända program. Friheten att få sända bör, som framhålls i motion 3194, endast kunna få inskränkas på grund av teknikens begränsningar. I likhet med vad som förordas i propositionen skall nättinne-

havaren ha skyldighet att upplåta en kanal åt ett lokalt kabelsändarföretag.

Det finns en risk att det i första hand kommer att bli ekonomiskt starka grupper som har möjlighet att utnyttja kabel-TV-tekniken. Detta kan i vissa sammanhang visa sig komma i konflikt med de kulturpolitiska mål som riksdagen fastställt. Den gratiskanal som nättinnehavaren skall ställa till det lokala kabelsändarföretagets förfogande utgör en viktig garanti för att också icke-kommersiella intressen skall få tillgång till kabel-TV-tekniken.

En annan viktig kulturpolitisk fråga i sammanhanget är att de som ansluts till kabelnät kan ta emot Sveriges Radios program. Nättinnehavaren bör vara skyldig att se till att de kan göra detta på ett godtagbart sätt. Nättinnehavare skall ha rätt att söka sändningsbevis för såväl satellitsändning som egensändning.

Tillstånd till upplåtelse av kanalutrymme bör inte begränsas till ett område omfattande högst en kommun.

Utskottet anser att för kabelnät med högst 50 bostäder anslutna skall sändningsbevis eller tillstånd för upplåtelse av kanal inte krävas. Utveckling och erfarenhet får visa om denna gräns, som föreslagits av massmediekommittén och i propositionen, bör ändras. Med det anförda avstyrker utskottet motion 3195 i denna del.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Utskottet anser att" och slutar "dessa frågor" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att de krav som enligt propositionen skall vara uppfyllda för att tillstånd skall ges och som innebär att sökanden i god tid skall ha berett dem som berörs av sändningarna tillfälle att yttra sig över verksamheten och att kommun inom vilken sändningarna avses att äga rum skall yttra sig, är omotiverade och bör avslås av riksdagen.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Utskottet har" och slutar "aktuella delen" bort ha följande lydelse:

Då utskottet i det föregående avstyrkt regeringens förslag i propositionen om koncessionsplikt och tillstyrkt en lagstiftning på området med tryckfrihetslagstiftningen som förebild är det inte heller aktuellt med föreskrifter om tidsbegränsad koncession. Därmed undanröjs de negativa effekter av en sådan tidsbegränsning som påvisats i motion 3194. Syftet med motionsyrkandet är därmed tillgodosett.

Enligt utskottets mening bör lagen om kabelsändningar, i de delar som rör sändningsbevis, tillståndsområdets storlek, tillstånd till upplåtelse av kanaler, skyldighet att ställa kanaler till förfogande för lokalt kabelsändningsföretag och Sveriges Radios program samt möjligheten att blanda egensändningar och satellitsändningar i huvudsak utformas i enlighet med vad utskottet förordat i det föregående med anledning av motionerna 399, 2705, 3192 och 3194.

4. Storlek på kabelnät för vilka tillstånd inte skall krävas samt kabelnätens täckningsgrad

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "De frågor" och slutar "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

De frågor, som tagits upp i motion 3195 dels om hur stort ett nät får vara utan att tillstånd krävs, dels om alla hushålls möjligheter att bli anslutna, har störst betydelse i glesbygd och på mindre orter samt för hushåll som ansluts till mindre kabelnät.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion 3195 om att lagstiftningen bör vara så neutral som möjligt i fråga om valet av tekniska lösningar i kabelnäten. I glesbygd, på småorter och för hyresgäster hos mindre fastighetsägare kan det vara en fördel att få pröva lokala lösningar – kanske av enklare art såsom modernisering av befintlig centralantenn – i avvaktan på anslutning till ett framtida större kabelnät. Av denna anledning och med tanke på att kabelnämnden inte bör belastas med småärenden bör gränsen för krav på tillstånd höjas till över 250 anslutna bostäder.

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motion 3195 att det av rättviseskäl är önskvärt att så många som möjligt får del av det programutbud och den information som ny teknik för med sig. Då det i framtiden troligtvis kommer att erbjudas även andra tjänster än kabel-TV i kabelnäten är det angeläget att de geografiska likhetsaspekterna vägs in. Om kabelutbyggnaden utvecklas till ett dynamiskt styrmedel för att utveckla den framtida samhällsstrukturen bör ambitionen att nå alla hushåll läggas fast på ett tidigt stadium. Redan från början bör kabelnämnden vid prövningen av koncessionsansökningar ta hänsyn till sökandens möjligheter att täcka det geografiska koncessionsområdet så långt det är möjligt.

5. Kommuners och boendes inflytande

Carl-Henrik Hermansson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Utskottet anser inte" och slutar "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser också att de boende och kommunerna bör beredas ett sådant avgörande inflytande över kabelsändningsverksamheten som förordas i motion 3193. Man kan enligt utskottets mening inte tala i allmänhet om betydelsen av lokalt inflytande som en motvikt till satellitsändningarna, men samtidigt förvägra kommunerna ett reellt inflytande. I kommunerna bör därför inrättas lokala kabelnämnder med vetorätt för kabelutbyggnad och kabelsändningar. Nämnderna bör vara sammansatta av kulturintresserade. Vidare bör självfallet finnas en möjlighet för hyresgästerna att säga nej till kabelutbyggnad som berör deras fastighet. Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet motionerna 3193 och 1168 i nu berörda delar.

6. Regler för programinnehåll, m. m.

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Då det" och slutar "i landet" bort ha följande lydelse:

Då det ankommer på konstitutionsutskottet att bereda frågor om bl. a. yttrandefrihet och informationsfrihet går kulturutskottet inte närmare in på de nu aktuella lagtekniska lösningarna av regler för programinnehåll och efterlevnaden av dessa regler. Kulturutskottet gör därför inte heller något uttalande om den framtida utformningen av lagstiftningen på yttrandefrihetsområdet.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet har" och slutar "uppgifter m. m." bort ha följande lydelse:

Frågan om kabelnämndens uppgifter är avhängig av hur lagreglerna utformas om förbud mot kabelsändning och på vilket sätt sådant förbud skall utfärdas av kabelnämnden eller – såsom förordas i motionerna 3192, 3194 och 3195 – av domstol. Då det ankommer på konstitutionsutskottet att bereda yttrandefrihetsfrågor och kulturutskottet inte tar ställning i dessa frågor blir således kabelnämndens uppgifter avhängiga av konstitutionsutskottets ställningstagande.

7. Regler för programinnehåll, m. m.

Carl-Henrik Hermansson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Eftersom lokalt" och slutar "detta avseende" bort ha följande lydelse:

Såsom framhållits av utskottet måste regler finnas om programmets innehåll. Vad beträffar den lokala produktionen bör programreglerna såsom hävdas i motion 3193 utformas mer lika dem som i dag gäller för Sveriges Radios produktion.

8. Reklam i egensändningar

Ingrid Sundberg (m), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "I vad" och slutar "pågående utredningsarbetet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motionerna 3192 och 3194 att reklam bör vara tillåten i egensändningar. Enligt utskottets uppfattning är nämligen reklamintäkter en förutsättning för att kabel-TV-tekniken i praktiken skall kunna komma att tillämpas. Utan reklam blir det inte någon expansiv kabel-TV-utbyggnad. Möjligheterna att producera lokala program skulle påtagligt öka om reklamfinansiering tilläts.

Utskottet förutsätter att den nyligen tillsatta utredningen om reklam i TV också behandlar reklam i kabel-TV. Bestämmelser om reklamens utformning och omfattning får därför utformas sedan utredningen har presenterat sitt arbete hösten 1985.

9. Reklam i egensändningar

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "I vad" och slutar "pågående utredningsarbetet" bort ha följande lydelse:

Det är enligt utskottets mening angeläget att den lokala programproduktionen får sådana förutsättningar ur ekonomisk synvinkel att den verkligen kommer till stånd. Möjligheten att finansiera den med tillskott från kommuner och föreningsliv eller genom abonnemangsavgifter är begränsade. Mot denna bakgrund bör möjligheten att finansiera lokal kabel-TV-verksamhet genom reklam prövas. I enlighet med vad som anförs i motion 3195 bör kabelnämnden bemyndigas att medge försök med reklamfinansiering på högst åtta orter och under en tid av högst två år. Dessa försök bör utvärderas noga bl. a. med avseende på den inverkan reklamfinansieringen kan ha på pressen på orten. Försöken bör vara upplagda på ett sådant sätt att samtliga tidningar på orten skall ha erbjudits medverka i kabel-TV med reklam. De föreslagna reglerna kan lämpligen tas in som en fjärde punkt i övergångsbestämmelserna. Med detta förslag har utskottet inte slutgiltigt accepterat reklam som finansieringskälla. Resultaten från en försöksverksamhet av det slag utskottet förordat kommer att utgöra ett värdefullt underlag vid ett slutligt ställningstagande till frågan huruvida reklamfinansiering av egensändningar skall tillåtas.

10. Reklam i satellitsändningar

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Eftersom reklam" och slutar "är nödvändigt" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att inga hinder bör uppställas för vidareändring av satellitsända program som innehåller reklam. Enligt utskottets uppfattning är nämligen risken betydande för att tillämpningen av den i propositionen föreslagna bestämmelsen om förbud mot reklam som särskilt riktar sig till svenska konsumenterna kommer att innebära avsevärda avgränsningsproblem. En sådan bestämmelse lämnar också visst utrymme för godtycke. Till detta kommer att det föreslagna reklamförbudet kommer att missgynna svenska företag.

11. Stöd till lokal programproduktion

Carl-Henrik Hermansson (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Det är" och på s. 11 slutar "lokal programproduktion" bort ha följande lydelse:

Det är enligt utskottets mening väsentligt att det lokala kabelsändarföretaget samverkar med t. ex. existerande medieverkstäder, skolor, studieförbund m. fl. såsom framhålls i motion 3193. I utskottets betänkande KrU 1984/85:13 har utskottet tidigare behandlat frågor om medieundervisning i skolan, medieverkstäder m. m. Utskottet tillstyrker med det anförda motion 3193 i fråga om stödet till lokal programproduktion.

12. Blandade sändningar, m. m.

Ingrid Sundberg (m), Tore Nilsson (m), Lars Ahlmark (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Lars Hjertén (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet anser" och slutar "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Den som fått sändningsbevis skall ha rätt att vidaresända satellitsändningar och att göra egensändningar i upplåtet kanalutrymme, alltså inte bara i en upplåten hel kanal. I propositionen föreslås att blandade sändningar, dvs. satellitsändningar och egensändningar, inte får förekomma i samma kanal. Denna begränsning finner utskottet inte motiverad. En sådan begränsning skulle bl. a. omöjliggöra för ett kabelsändarföretag att ha svensk speakertext till ett utländskt satellitprogram. Däremot bör, såsom föreslås i propositionen, den kanal som upplåts för Sveriges Radios program inte få användas för andra sändningar.

Vidare bör det enligt utskottets uppfattning vara tillåtet att i flera kabelnät samtidigt sända centralt distribuerade program.

13. Blandade sändningar, m. m.

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Utskottet anser" och slutar "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att utvecklingen av en attraktiv lokal programkanal måste främjas på olika sätt. Därför bör det vara möjligt att i den lokala programkanalen få vidaresända satellitsändning och centralt producerade, samtidigt sända program. Dessa frågor bör regleras av kabelnämnden i samband med tillståndsgivningen.

14. Anslutningsavgifterna

Karl Boo (c) och Stina Gustavsson (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar "Massmediekommittén ansåg" och slutar

"denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att anslutningsavgifterna bör vara så lika som möjligt för likvärdiga tjänster i kabelnäten. Vid den fortsatta utbyggnaden av kabelnäten bör detta vara ett av målen som man bör sträva efter.